

Beszámoló a KRE ÁJK Lőrincz Lajos Közjogi Kutatóműhely

2019/2020. tanév II. félévi tevékenységéről

A félév során a személyes találkozások, tervezett workshopok lehetetlenülése ellenére is folytatódott a 2017-ben megkezdett kutatási projektünk, „**A személyesség a közigazgatásban**” címmel (hosszabb elnevezés: *Személyesség-modell, avagy a kapcsolat-, közösség- és identitásépítés új jogi, igazgatási megoldásai Magyarországon*).

Az előző félévben megkezdett, és eredményes kutatás folytatása most Csáki-Hatalovics Gyula, Klein Tamás, Kovács Viktória, Linder Viktória, Móré Sándor, Repponi Felícia, Rixer Ádám, Szabó Annamária Eszter, Szarvas Hajnalka és Varga Ferenc közreműködésével zajlott/zajlik.

A kutatás keretében elkészült, illetve még augusztus 31. előtt elkészülő új tanulmányok az alábbiak lesznek (zárójelben a megjelenés várható helye/ideje):

1. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs: *A digitális közigazgatás felértékelődése a szociális távolságtartás idején*. 1 ív
2. Linder Viktória (KRE óraadó): *Közszolgálat, avagy lehet-e közösség a közigazgatás személyi állományához tartozókból? A magyar helyzet nemzetközi kitekintéssel*. 1 ív (tervezett megjelenés: *Glossa Iuridica* 2020/1-2.)
3. Klein Tamás: *Közösségi platformok társadalmi integrációs és dezintegrációs hatásai*. 1 ív (tervezett megjelenés: *Glossa Iuridica* 2020/1-2.)
4. Móré Sándor és Kovács Viktória (KRE doktoranda): *A határon túli magyar közösségekkel kapcsolatos igazgatási tevékenységek természetrajza*. 2 ív (Móré Sándor 1 ív, Kovács Viktória 1 ív) (tervezett megjelenés: *Glossa Iuridica* 2020/1-2.)
5. Repponi Felícia (KRE doktoranda): *Az alacsony munkaintenzitás jelensége és a hátrányos helyzetű gyermekek*. 1 ív (tervezett megjelenés: *Glossa Iuridica* 2020/1-2.)
6. Rixer Ádám: *Közigazgatási jog és tudománynépszerűsítés*. 2 ív (tervezett megjelenés: *Glossa Iuridica* 2020/1-2.)
7. Rixer Ádám: *Gouvernance et populisme*. (francia nyelven). 2 ív (tervezett megjelenés: Paris I. – Krakkói Egyetem közös tanulmánykötete)
8. Rixer Ádám: *A normativitás kezdetei. A járványok szerepe és kezelése az Ószövetségben*. 2 ív (tervezett megjelenés: *Létünk*)
9. Szabó Annamária Eszter: *Közösségek közjogi érdekérvényesítésének egyes kérdései*. 1 ív (tervezett megjelenés: *Glossa Iuridica* 2020/3-4.)
10. Szarvas Hajnalka (NKE, doktorjelölt): *A települési részvétel-fejlesztési programok hatékonyságának mérése*. 1,5 ív (tervezett megjelenés: *Glossa Iuridica* 2020/1-2.)
11. Varga Ferenc (KRE doktorandusz): *Személyesség az önkormányzatoknál az elektronikus közszolgáltatások tükrében*. 1 ív (tervezett megjelenés: *Glossa Iuridica* 2020/3-4.)

Az egyes tanulmányok céljának, módszerének és várható eredményeinek rövid összefoglalása:

1. Csáki-Hatalovics Gyula Balázs: *A digitális közigazgatás felértékelődése a szociális távolságtartás idején*.

A tanulmány a COVID-19 koronavírus-járvány miatt a hazai közigazgatásban bekövetkezett egyes változások elemzését végzi el: vizsgálódásai középpontjában a különféle elektronikus

szolgáltatások elemzése és az azokhoz kötődő elméleti-gyakorlati kérdések felvetése áll, jövőre vonatkozó felvetésekkel is kiegészítve azokat.

2. Klein Tamás: *Közösségi platformok társadalmi integrációs és dezintegrációs hatásai.*

A tanulmány a 2019. november 14-i kari, a Lőrincz Lajos Közjogi kutatóműhely szervezésében megvalósult workshopon elhangzott előadás anyagának továbbgondolt és továbbfejlesztett változata. A tanulmány – egyebek mellett - azt vizsgálja, hogy a közösségi médiával kapcsolatos közigazgatási szervezeti elköteleződés és közösségi média-kompetenciák – közigazgatási szervezeti közösségimédia-kultúra - milyen hatással vannak a közigazgatásban dolgozók, illetve az ügyfelek egyéni közösségimédia-stratégiáira. A pozitív hatások mellett bemutatásra kerülnek a közösségi médiával szembeni attitűdök és azok okai, illetve a lehetséges diszfunkcionális hatások is.

3. Linder Viktória (KRE óraadó): *Közszolgálat, avagy lehet-e közösség a közigazgatás személyi állományához tartozókból? A magyar helyzet nemzetközi kitekintéssel.*

A kutatás és egyben a tanulmány célja annak vizsgálata, hogy az utóbbi évek megváltozott – tág és szűkebb értelemben vett – környezetében, a közszolgálattal szembeni igények tükrében nyílik-e lehetőség a közszolgálatban közösségépítésre, közösségfenntartásra. Egyáltalán, szükséges-e, hogy a közigazgatás személyi állománya – mindenekelőtt az állami feladatok színvonalas ellátása érdekében – közösséget alkosson? Amennyiben igen, milyen lehetőségeket/példákat találunk erre nemzetközi viszonylatban? Létezik-e ilyen közösség a magyar közigazgatásban; tendenciák, okok/okozatok vizsgálata.

A kutatás módszerei elsősorban a nemzetközi szabályozás és -gyakorlat áttekintése komparatív jelleggel, az egyes rendszermodellekbe tartozó országok példáinak kiemelésével, a magyar közszolgálat helyzetének vizsgálatával párhuzamban.

A várható eredmény *de lege ferenda* javaslatok megfogalmazása a magyar közszolgálat tekintetében; részben a nemzetközi megoldások, jó gyakorlatok segítségül hívásával.

4. Móra Sándor és Kovács Viktória: *A határon túli magyar közösségekkel kapcsolatos igazgatási tevékenységek természetrajza.*

Az Alaptörvényben újradefiniált nemzeti felelősségi klauzula a kulturális-nyelvi nemzetfelfogás dominanciájának irányába mutat. Ennek jegyében a tanulmány célja a határon túli magyar közösségekkel kapcsolatos társadalmi-gazdasági folyamatok és szükségletek megismerése és megértése. Továbbá a tanulmány ezen folyamatok és szükségletek kezelésére szolgáló magyar közelmúltbeli és hatályos jogi szabályozás néhány jellemzőjét is le kívánja írni, illetve – némely lényeges vonatkozása tekintetében – ezek értékelésére is vállalkozik.

5. Repponi Felícia: *Az alacsony munkaintenzitás jelensége és a hátrányos helyzetű gyermekek. (munkacím)*

A tanulmány a két címbéli jelenség kapcsolatát és a gyermekvédelmi igazgatás vonatkozó feladataival összefüggő tényeket mutatja be.

6. Rixer Ádám: *Közigazgatási jog és tudománynépszerűsítés.*

A jog, s ezen belül a közigazgatási jog, valamint maga a közigazgatás, mint sajátos működésű szervezetrendszer nem csupán a tudomány önreferenciálisan zárt közege számára értelmezhető jelenségösszesség, hanem a tanulmány munkahipotézise szerint – speciális, redukált formákban ugyan, de – a szélesebb társadalmi nyilvánosság számára is közvetíthetőek lehetnek ezek az eredmények. Sőt, a tudománynépszerűsítés megoldásainak, lehetséges tárgyainak, célcsoportjainak stb. meghatározásával a tudomány hatókörének, bevonó jellegének, s végső soron 'személyesebbé válásának' folyamatáról is szó van. A tanulmány tervezett megjelenési

helye a *Glossa Iuridica*, illetve az átdolgozott és két társszerző (**Csáki-Hatalovics Gyula és Repponi Felícia**) közreműködése mellett megvalósuló változata a *Studia Caroliensia* évkönyvében jelenik majd meg.

7. Rixer Ádám: *Gouvernance et populisme.*

A Dr. habil. Piotr Szwedo (Jagiellonian University, Department of International Public Law) által szervezett nemzetközi (francia-lengyel-magyar) populizmus-kutatás keretében készül el egy Magyarországra vonatkozó országtanulmány francia változata, aminek a fordítási és lektorálási költségét fedező támogatást kérek, a fordítóval történő szerződéskötés nélkül – de az elkészült és kifizetett számla utólagos bemutatása mellett.

8. Rixer Ádám: *A normativitás kezdetei. A járványok szerepe és kezelése az Ószövetségben.*

A kutatás szorosan kapcsolódik a személyesség témához, amennyiben a koronavírus-járvány egy es morális és kifejezetten vallási összefüggéseire, előzményeire, történeti ívére mutat rá. A tanulmány szorosan kapcsolódik a Birher Nándor által megkezdett kutatásokhoz is.

9. Szabó Annamária Eszter: *Közösségek közjogi érdekérvényesítésének egyes kérdései.*

A tanulmány a 2019. november 14-i kari, a Lőrincz Lajos Közjogi kutatóműhely szervezésében megvalósult workshopon elhangzott előadás anyagának továbbgondolt és továbbfejlesztett változata. Célja az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlatának (pl. befogadási gyakorlatának) elemzése, illetve következtetések és javaslatok megfogalmazása – különös tekintettel az önkormányzatokra.

10. Szarvas Hajnalka: *A települési részvétel-fejlesztési programok hatékonyságának mérése.*

„Amikor a részvétel-fejlesztés hatékonyságáról és annak mutatóiról beszélünk, először szükséges annak tisztázása, hogy a fejlesztés célja a már nem létező vagy nagyon laza közösségek, közösségi működés megerősítése, s ennek velejárójaként az állampolgárok települést érintő döntésekbe, döntéshozásba történő nagyobb arányú bevonódása, felelősebb állampolgári attitűdjének kialakulása, avagy csupán egymással közösséget nem alkotó elszigetelt individuumok időleges, részleges bevonódása a döntéshozatali mechanizmusokba meghatározott ügyek mentén. Természetesen amennyiben a társadalmi részvétel fejlesztésre nem csupán az aktuális status quo-t stabilizáló, legitimizáló, kipipálandó feladatként tekintünk, hanem az előbbi tágabb értelmezési keret mentén egy nagyobb ívű hosszabb távú átfogó helyi társadalom fejlesztési folyamat kontextusába helyezjük, akkor az első, azaz a helyi közösségek feléledését, a közösségi működés megerősödésének folyamatát jelző mutatókat kell keresnünk. A fogalmak és értelmezési keretük bemutatása tehát lényegi eleme pontos kutatási tárgyunk meghatározásának. Ennek szellemében dolgozatom bevezető részében a hatékonyság és a helyi közösségi működés fogalmait igyekszem körbejárni régi-új felfogásban, a mai főáramú politológiai értelmezésektől talán eltérő módon.

Célom tehát jelen tanulmány keretei között egy egységes lineáris folyamatlogikán alapuló mérési módszer, eszköz, mutatók vázolása helyett, amely fenti szempontok alapján problematikusnak tűnik, inkább egyes konkrét esetek, megközelítések bemutatása és összevetése, amely úgy vélem a tényleges kutatási tárgyunkról jóval beszédesebben mutat majd be összefüggéseket, tárulkozik fel a maga komplexitásában. Így többek között bemutatásra kerül néhány több szempontból is különböző jellemzőkkel bíró település és fejlesztési gyakorlatuk, amelyek között találunk tehetős fővárosi kerületet, kevésbé frekvenciált kisvárost, és egy 2000 fős községet is.”

11. Varga Ferenc: *Személyesség az önkormányzatoknál az elektronikus közszolgáltatások tükrében.*

A tanulmány a 2019. november 14-i kari, a Lőrincz Lajos Közjogi kutatóműhely szervezésében megvalósult workshopon elhangzott előadás anyagának továbbgondolt és továbbfejlesztett változata, amelynek részbeni kiindulópontja a Splitben, 2019 októberében elhangzott, hasonló tárgyú előadás. E tanulmány a legújabb jogszabályi lehetőségek és széle körben bevezetett megoldások áttekintése mellett nemzetközi összehasonlításokra, párhuzamos példák bemutatására is vállalkozik.

Prof. Dr. Rixer Ádám kutatóműhely-vezető

Budapest, 2020. 06. 04.